

Karolína Jandová: Dánský rytíř Sophie de Mello Breyner Andresenové

posudek vedoucí práce

Karolína Jandová je studentka dvouoboru Český jazyk a literatura – Portugalistika. Za téma své bakalářské práce si zvolila komentovaný překlad povídky pro děti *Dánský rytíř* od Sophie de Mello Breyner Andresenové.

Úvodem je třeba říci, že Karolína Jandová předkládaný text v rozsahu 23,5 NS vypracovala za minimálních konzultací s vedoucí práce. Vzhledem ke svému nespornému talentu se ale i tak vlastního překladu zhostila velmi dobře a přes poněkud překotný finiš, který poznamenal zejména formální stránku práce, je třeba hodnotit to, že překlad sám uspěchaný rozhodně není. Naopak, je na něm vidět dlouhé zrání a autorčino soužití s překládanou prózou, která je sice určena dětem, snadná rozhodně není.

Po zběžném zasazení Andresenové do dějin portugalské literatury se diplomantka v práci zabývá popisem literatury pro děti a mládež. Základní české práce přitom doplňuje o anglické, francouzské a německé prameny, při jejichž zpracování projevuje schopnost vyhmátnout sdělení, která jsou pro její práci podstatná. Ne zcela se podařilo ústojně propojit různorodé badatelské přístupy – někde se při popisu a rozboru překladu vychází z Pelánovy opozice překlad konformní a adaptační, jinde se autorka vrací ke konvenční dvojici překlad věrný a volný.

Jak jsem řekla, vlastní překlad považuji za velmi zdařilý. Andresenové povídka je jak v slovní zásobě, tak ve vyšších rovinách textu prostoupena poetismy a lyricko-reflexivními prvky, které neobratný překlad snadno převede v komické. To se Karolíně Jandové takřka nikdy nestalo. Oceňuji výborně zvolenou základní polohu překladu, kterou překladatelka dokáže udržet bez velkých vychýlení k hovorovosti nebo k vysokému básnickému jazyku, který by pro dětského čtenáře nebyl únosný. Mám za to, že po opravdu pečlivé redakci by se překlad hodil pro knižní publikaci. Takový výsledek není na konci bakalářského studia samozřejmostí.

Pochopitelně lze vznést řadu dílčích stylistických i pravopisných výhrad. Namátkou – na s. 21 ve větě „Na jaře břízy zahalily světlé mladé lístečky“ nelze v češtině formálně rozlišit nominativ od akuzativu. Na s. 23 opakovaně chybí čárka, před důsledkovým „a tak“. Záštitá dýky je krásné slovo, ale portugalské *cabo* je banální rukojeť. Na s. 26 vypadla vedlejší věta – místo „pobídl Orso starého námořníka“ by mělo být „pobídl Orso jednoho starého námořníka, s nímž se znal“. Na téže straně je *navio* chybně překládáno jako námořník. Na s. 27 trochu přebývají přivlastňovací zájmena – místo „slíbil jsem své ženě, svým dětem...“ by stačilo „ženě, dětem“. Jméno Cimabuè má ve 2. pádě Cimabua, stejně tak Danta (zejména v dětské knížce je genitiv na -eho zbytečně učenecký). Atd.

V komentáři k překladu Karolína Jandová popisuje úskalí originálu a zdůvodňuje jednotlivá překladatelská řešení. Ne vždy mohu souhlasit – například *noite de Natal* je Štědrý večer bez jakékoli básnické licence. Schody v domě byly *enceradas*, tedy navoskované, nikoli *encerradas*, jak chybně přečetla překladatelka (s. 51). I zde lze však konstatovat, že autorka nad překladem samostatně přemýšlela a ve velké většině případů se dopracovala ke správným řešením.

Shrnut a podtrženo: bakalářská práce Karolíny Jandové je formálně nepořádná. Není dodržena formální úprava stránky, kurzívy a uvozovky v titulech jsou používány zcela chaoticky, ženská jména jsou někdy přechylována, jindy nikoli, v češtině označujeme

autory příjmením (Andresenová) a nikoli křestním jménem (Sophia), autorkou doslovu k Příkladným povídkám je Silvie Špánková, nikoli Špáňková atd. To vše by se dalo opravit během jednoho dne. Přesto mám za to, že vlastní překlad, který je jádrem práce, tímto spěchem netrpí. Autorka tu odvedla obrovské penzum práce. Navrhuji proto hodnocení výborně.

V Praze dne 23. 1. 2018

Mgr. Šárka Grauová, Ph.D.